

บันทึก

เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
กรณีรัฐวิสาหกิจมีความเห็นแตกต่างจากกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือด่วนที่สุดที่ กค ๐๕๒๖.๖/๔๔๗๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือที่ กฟผ. ป๒๑๐๐ – MF๓๓/๐๐๙ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๑ ถึงกระทรวงการคลัง แจ้งผลการสอบสวนกรณีรถพ่วงบรรทุกน้ำมัน กฟผ. ๖๕ – ๐๐๗๒ มีน้ำเข้าเครื่องยนต์ จนเกิดความเสียหายเป็นจำนวนเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท เหตุเกิดเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๐ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุยานพาหนะของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะทำการแทนผู้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้พิจารณาวินิจฉัยว่า เหตุที่เกิดขึ้นเป็นความประมาทเลินเล่อและเป็นความผิดครั้งแรกของ นายวิเชียร แสงสว่าง พนักงานขับเครื่องจักรกล เห็นควรให้ค่าเสียหายจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และความรับผิดชอบทางแพ่งเป็นอันระงับ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายมีสาเหตุจากการกระทำของนายวิเชียรฯ โดยตรง ถือเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง นายวิเชียรฯ จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย และได้แจ้งผลการพิจารณาให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยทราบตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๒๔๙๒ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๑

ผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะ ทำการแทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือที่ กฟผ. ป๒๑๐๐ – MF๓๓/๑๒๙ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ถึงกรมบัญชีกลาง แจ้งยืนยันความเห็นของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นความประมาทเลินเล่อ และเห็นควรให้ผู้บังคับบัญชาว่ากล่าวตักเตือนนายวิเชียรฯ เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมิต้องให้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย

กรมบัญชีกลางได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่งซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติให้หรือคณะกรรมการกฤษฎีกาดังนี้

๑ กรณีผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจวินิจฉัยสั่งการให้รัฐวิสาหกิจดังกล่าว ปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้องตามข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีความหมายว่า เมื่อรัฐวิสาหกิจได้รับแจ้งผลการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่งจากกระทรวงการคลังแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมรัฐวิสาหกิจสั่งการให้รัฐวิสาหกิจดังกล่าวปฏิบัติตาม

ความเห็นของกระทรวงการคลังเท่าที่กฎหมายหรือระเบียบได้วางไว้ให้กระทำได้ มิใช่ให้รัฐวิสาหกิจพิจารณาวินิจฉัยใหม่ตามที่เห็นสมควร ให้หรือไม่

๒ การวินิจฉัยซึ่งแตกต่างไปจากความเห็นของกระทรวงการคลัง จะต้องวินิจฉัยสั่งการโดยผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือหน่วยงาน ซึ่งมีอำนาจระดับเหนือผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ใช่หรือไม่ หากใช่ ในกรณีดังกล่าวของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยหมายถึงผู้ใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) พิจารณาข้อหาหรือของกรมบัญชีกลางประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกรมบัญชีกลางและผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยแล้ว มีความเห็น ดังนี้

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะทำการแทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้พิจารณาและวินิจฉัยอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น โดยผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะได้พิจารณาสั่งการในนามของผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยว่า การกระทำละเมิดของนายวิเชียรฯ มิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงและเป็นความผิดครั้งแรก นายวิเชียรฯ จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและได้รายงานให้กระทรวงการคลังทราบ แต่กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของนายวิเชียรฯ นายวิเชียรฯ จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และได้แจ้งความเห็นของกระทรวงการคลังให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (ผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะ) ทราบเพื่อปฏิบัติตามข้อ ๑๘^๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยโดยผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะยังยืนยันกลับมายังกระทรวงการคลังว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง นายวิเชียรฯ จึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าเสียหาย ประเด็นที่จะต้องพิจารณาคือ เมื่อกระทรวงการคลังมีความเห็นแตกต่างไปจากความเห็นของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และได้แจ้งความเห็นให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยทราบ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะต้องดำเนินการต่อไป

^๑ ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็น ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลังให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือฟ้องร้องคดีต่อศาล อย่าให้ขาดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้แต่งตั้งแจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบ

อย่างไร การที่ผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะกระทำการแทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยยืนยันความเห็นเดิมของตนเองนั้น เป็นการถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่าตามข้อ ๑๘^๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แยกได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนภูมิภาค เมื่อกระทรวงการคลังมีความเห็นเป็นประการใดแล้วผู้แต่งตั้งต้องมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

๒. ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อละเมิดของเจ้าหน้าที่ หากหน่วยงานนั้นยังมีความเห็นแตกต่างไปจากกระทรวงการคลัง หน่วยงานนั้นจะต้องเสนอให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

สำหรับกรณีของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยนั้น หากผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะซึ่งทำการแทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะยืนยันตามความเห็นเดิมของตนซึ่งแตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลัง ก็จะต้องส่งความเห็นดังกล่าวให้คณะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยวินิจฉัยสั่งการต่อไปตามข้อ ๑๘^๓ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ฯ

อนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการที่แตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลังดังกล่าวหากปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังว่าเป็นการวินิจฉัยสั่งการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน ผู้ที่วินิจฉัยสั่งการดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๔๒

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑